శశికళ

(పాటల సంపుటి)

కులపతి

అడివి బాపిరాజు

శశికళా ప్రచురణలు

బ్రాడీపేట

రామచంద్రపురం

తూర్పుగోదావరి.

ఈ గ్రంథముపై
సర్వహక్కులూ
ప్రకాశకులవి

వెల
౨-౬ రూ-పా-౧౫

ప్రెస్
మురళీకృష్ణ
రాజమహేంద్రవరం.

-: ప్రస్తావన :-

— ❋ —

శశికళాప్రియుడు, కవి, చిత్రకారుడు, సంగీత నాట్య కళా[illegible] అగు కులపతి శ్రీ అడివి బాపిరాజుగారి శశికళ గేయకావ్యమును [illegible]గా ప్రచురించి ఆంధ్ర సారస్వతాభిమానులకు సమర్పించగలిగినందుకు ఎంతయో సంతసిస్తున్నాను.

ఇందలిగేయములు చాలావరకూ మద్రాస్, విజయవాడ, హైద్రాబాద్ రేడియో కేంద్రములనుండి ప్రసారితము లవుతూన్నవే. 'పాడకే నా రాణి' 'బాలవే నీ వెపుడు' పాటలు రెండూ ప్రసిద్ధగాయకులు శ్రీ ఎమ్. ఎస్ రామారావుగారు హెచ్. ఎమ్. వి. గ్రామఫోన్ రికార్డులలో పాడియున్నారు. ఇందులో కొన్ని కొత్త గేయములుకూడా చేర్చి పుస్తకమంతా సరిచూసుకున్నారు తమజీవితపు చివరిదశలో బాపిరాజుగారు.

బాపిరాజుగారు రచించిన గేయములు, చిత్రములు అనేకం ఉన్నాయి. ఆయన ఒకచేతితో కలం మరొకచేతితో కుంచె పట్టుకుని సమంగా ఒకదానికొకటి అండగా రైలు పట్టాలవలె నడిపించారు.

'మనచెలిమి' అనే గేయంలో,

"ఎవరు నేనీజగతి
ఎవరు నేనీప్రగతి"

అని బాపిరాజుగారు జీవితాంతమున ఆత్మపరిశోధన చేసుకున్నారు.

శశికళ అనేకరూపాల్లో— సూర్యసుతగా, యోగినిగా నర్తకిగా, గానసుందరిగా, దేశికగా, ప్రేయసిగా, ఆయనకు దర్శనమిస్తుంది.

బాపిరాజుగారి జీవితమంతా కళామయంచేసి చివరికి ఆయనను తనలో లీనంచేసుకున్నది శశికళ.

బాపిరాజుగారు అదృశ్యులైనా ఆయన గ్రంథావళి దీపావళివలె ఎప్పుడూ జ్వలిస్తూనే ఉంటుంది.

శశికళా నిలయం
రాజమహేంద్రవరం
1 జనవరి 1954.

రావులపర్తి భద్రిరాజు.

వి ష య సూ చి క

— * —

— ✲ —

అంకితము

—*—

నా ఆశయమూర్తి

నా ఆత్మపూజా పీఠస్థ

శిల్ప కళా లక్ష్మి

శ శి క ళ కే

— బాపిరాజు.

—*—

ఏడాది బాపిరాజు.

(ఊహాచిత్రం)

చిత్రకారుడు:- అడివి బాపిరాజు.

శ్రీరస్తు

శ్రీ పరదేవతాయైనమః

తెర

*

ధవళమైనదీ తలపుదాటినది
దానికి మొదలూ చివరా లేనిది

నీకు ఇవతల
నాకు అవతల

తెర ఉన్నాది బాలా!
తెర ఉన్నదే!

తెర మీా దాగిన నీడను జూస్తిని
తెర చాటున నీపాటలు వింటిని
తెర జొచ్చిన నీ కాంతిని <u>జోగితి</u>

తెరు వేమన్నా
తెలియలేక నే
కలిగి పోతినీ

తెర ఉన్నాది బాలా!
తెర ఉన్నదే!

కన్నులుకానని రూపంపిలిచీ
కౌగిలి కందనిభావం తలచీ
తెర వైపున నా చేతులుమోడ్చి
అర మూతలునా తీరని కలలై

చీల్చిన చిరగని తెర ఇవతల నే
చేరగ రానీ నీ వవతలనే
తెర ఉన్నాది బాలా!
తెర ఉన్నదే!

అమరత్వము

❋

ఓ చెలీ
ఓ చెలీ

నీవు నా నిదురలో మూర్తించి
నీవు నా ఎదలోన వర్తించి
పూవులో తేనవై
తావిలో మత్తువై
పాటలో ఫణితివై
మాటలో తేటవై

అమృత బిందువు లోని
అమరత్వమైతివే
ఓ చెలీ !
ఓ చెలీ !

❋

నిరీక్షణ

*

నీకై నే ఎదురుచూస్తి
నీకై నే వెదకినాను
కను తెరచిన కలలమధ్య!
కల లెరుగని గాఢ నిద్ర
నీకై నే ఎదురుచూస్తి
నీకై నే వెదకినాను

నను తెలిసే శిశు దినాల
నిను తెలిసే బాల్య లీల
యౌవన మధు మధురాలలో
భావాఽ భ్యావస్థితిలో
నీకై నే ఎదురు చూస్తి
నీకై నే వెదకినాను

ఎవరవో నీ వెటు లుందువో
ఎవరవో నీ వెట నుందువో
భువిజవో దివిజాంగనవో
అవతరించినావో ఏమొ
నీకై నే ఎదురుచూస్తి
నీకై నే వెదకినాను

కిన్నెర తీగెల మీటితి
మిన్నుదరియు రాగంలో
వెన్నెలలో కరుగు గీతి
నిన్నుపాడి నిన్ను వెదుకు

నీకై నే ఎదురుచూస్తి
నీకై నే వెదకినాను

తపస్సైన నిరీక్షణలో
తలపులతో బొమ్మెత్తిని
నాతోనే లోకాలూ
నాతోనే కాలాలూ

నీకై నే ఎదురుచూస్తి
నీకై నే వెదకినాను
కను తెరచిన కలల మధ్య
కల లెరుగని గాఢనిద్ర.

*

అనర్ఘ్యత

వెదకలేనే రాణి నిన్నూ
వేదనా పూర్ణిమా బ్రతుకు లోనూ!
వెదకలేనే రాణి నిన్నూ!

వదలలేనే కలలు
నిదుర లేదే మనసు

చెదిరె హృదయపు శాంతి
కుదురుకోననే క్లాంతి
వెదకలేనే రాణి నిన్నూ!

కదిలించి బ్రతుకంత
విదిలించి బంధనలు

చదల కెగయుగ దేవి
దెసలంటు రెక్క లేవి?
వెదకలేనే రాణి నిన్నూ
వేదనా పూర్ణిమా బ్రతుకు లోనూ!

అనర్ఘము

*

నిన్ను దరిసిన కాంతి
నిన్ను పొందిన కాంతి
వెన్నెలలు వెలిగెనే
విరిసె మల్లెలు కోటి

నీవు వెలిగే కాంతి
నిన్ను వీడే కాంతి
మిన్ను ఏకే బాల
స్వర్ణామృతమె లీల

నిను చుట్టి ఒక కాంతి
నీలోన ఒక కాంతి
ఉజ్వలమ్మౌ స్మిత
ప్రజ్వలమ్మౌ తప్త
కాంచనమ్మౌ వెలిగ

నీవు నెలరేకవట్టు
నీవు వెన్నెల వటే
పరమ శోభవు నీవు
నిరతిశయ ప్రణయవే!

*

ఎవరవే!

ఓ చెలీ నీవెవరు
ఓ చెలీ నీవెవరు

కలలోని పాపవా?
కతలోని బాలవా?

మధుర మందానిల పరిమళమువో
మధుపాత్ర శారద్రాత్రిక సుషమ్మవో!
సుందరాప్సరసాంగనా కంఠ
తుందిలము మందార మాలవో!

ఓ చెలీ నీవెవరు?
ఓ చెలీ నీవెవరు?

కలలోని ముగ్ధవా?
కతలోని స్నిగ్ధవా?

వారాశిలో పొంగు కెరటాలవో
నీరాల లోతులో నీలాలవో

తుంగ వీచీ శిఖర
భంగ రేఖా రచిత
శుక్తి గర్భాంతరిత
ముక్తా ఫలాచ్ఛాయవో!

ఓ చెలీ నీవెవరు
ఓ చెలీ నీవెవరు!

కలలోని పొలతివా?
కతలోని మెలతవా?

ప్రత్యూష బాలాధగారుణిమవో
నిత్య నూతన భాను కిరణమ్మువో!

గాఢ రజనీ హృదీ
వ్యూఢ గంభీరస్థ
తమస్సులో నుదయించు
విమలభాః కణమువో?

ఓ చెలీ నీవెవరు?
ఓ చెలీ నీవెవరు?

కలలోని సుందరివో?
కతలోని చందిరవో?

కాదంబినీ వక్షః నట శంపవో
ప్రాదంబరేంద్ర కార్ముక వర్ణవో?

అరుణాంశు చుంబితా
నందరాజీవ హృదయ
కేసరపరాగ గాం
గేయ ప్రకాశవో!

ఓ చెలీ నీవెవరు
ఓ చెలీ నీవెవరు?

కలలో నణీయవా?
కతలోని ప్రణయవా?

దివిజ గంగా తరంగ స్వరమవో
హిమజ యమునా గమన గానమ్మువో!

గోదావరీ సప్త
కూలం కషానుగత
తాపస పవిత్రపద
తాళ స్వరూపవో!

ఓ చెలీ నీవెవరు
ఓ చెలీ నీవెవరు?

కలలోని భావవో?
కతలోని దేవివో?

గగన లలనా శిరో రత్నమ్మువో
కలశపాథోరాసి సారసనవో?

తాండవేశ్వర నాట్య
తాళ తకిట ధిమిత
ఝుంతర ఝుణ క్వణిత్
స్వర్ణ మంజీరవో!

ఓ చెలీ నీవెవరు
ఓ చెలీ నీవెవరు

కలలోని మాయవో?
కతలోని ధ్యేయమ్మువో?

ఈ ని శి ని

*

బ్రతుకంతా నిరీక్షణము
మతి అంతయు వీక్షణమై
ఈ నిశిలో గాటపుతమి
నేను వేచియుంటి నొంట

ఈనిశి ఒక సుముహూర్తము
గానము ఈ నిశ్చలతయె
ఈ కుటీర ప్రాంగణమున
చీకటి చెలిగా నిలచితి

ఈ నిశిలో రొదలు లేవు
ఈ నిశిలో సొద్దులు రావు
వేచియుంటి ఎవరికొరకో
కాచియుంటి ఏ ఘటనకో

ఈ నిశిలో నడికి రేయి
ఎవరో నాతోట తొచ్చి
పూమొగ్గల విరియచేసి
ముంగిలో అడుగులిడిరి
తూరుపు మల నెలతొంచెను
తొంగ కన్నెలు వగలూరిరి.

*

ఎవరికోసం

*

ఎవరికోసం కంఠమున ప్ర
స్రవణమైనా గీత ముబుకును

ఎవరికోసం గీతికా ఝరి
ప్రవాహించును వడులు సుడులై

ఎవరికోసం వడుల సుడులలో
అవతరించును మధుర తాళో
ర్మికా కోటుల్ !

ఎవరికోసం ?
ఎవరికోసం ?

*

ఎవరివో ఆ కలస్వనాలు

*

ఎవరివో ఆ కలస్వనములు
ఎవరిదో ఆ మధురగీతము !
భువన మోహనరాగ సొంపులే
పొంగిపొరలెను వీనులు మునిగెను

ఇటుల నూచితి అటుల నూచితి
ఎటుల కనినను ఎవరు తెలియా
తీపి బరువుల గీతి మాత్రము
ఓపలేని నన్ను ముంచెను

శిల్ప ప్రతిమపై చేష్టలుడిగితి
కల్పములు వే కరగినవి హృది
గానమది అతిలోకమై చల
లానె పొల్కుడలిగో అలలై

గాయనీ ఆశాల ఎవరో
ఏ అనంతములోన దాగెనో
ఎవరివో ఆ కలస్వనములు
ఎవరిదో ఆ మధురగీతము !!

*

నువ్వే

నువ్వేటే నువ్వేటే
పువ్వు విరిసిన వయసు
నవ్వు లలమిన సొగసు
రువ్వినా ఎదపైన
చివ్వు నంతర్హితవే
నువ్వేటే నువ్వేటే!

నువ్వేటే నువ్వేటే
కవ్వించి నాకాంత
త్రవ్వించి నా కలలు
ఉవ్విళ్లుగొన మనసు
దన్నెవ్వతె వే దెసల
నువ్వేటే నువ్వేటే!

నువ్వేటే నువ్వేటే
జవ్వనీ ప్రణయినీ
మువ్వంపు వగలాడి
అవ్వారు ముద్దియా
నవ్వుతూ నను వదిలి
రివ్వు రివ్వున మిన్ను
పవ్వళింపైతివే
నువ్వేటే నువ్వేటే!

పుష్పశే

❀

పువ్వాశే నీసొగసు
వేలుపుల
బువ్వాశే నీనవ్వు
ఈ వెలుగు లేమంట
ఏను తడబడుటలే!
ఎటు చూచినా వెలుగు
ఎదురుకొన్నది నన్ను
కలవళము పడుతూనె
కనులు మూసితి నేను
పువ్వాశే నీసొగసు
వేలుపుల
బువ్వాశే నీ నవ్వు
కనులు మూసితె నేమి
కాంతులాపుట ఎట్లు
నాలోన నాపైన
నానార్థముల కాంతి
పువ్వాశే నీ సొగసు
వేలుపుల
బువ్వాశే నీ నవ్వు. !

❀

ప్రత్యక్షము

ఒక రాగాలాపనలో
ఒక గీతా విష్కరణలో

ఎవరో ఒక దివ్యరూప
ఎవరో ఒక తళుకుచాన
కిరణం లా కరణం లా
సురచాపం వర్ణం లా

మెరసిందహా మిలమిల్లై
దరిసిందహా దరిసెనమై!

ఒక రేఖా విన్యాసము
ఒక వర్ణం ప్రసరింపులో

ఎవరో ఒక దివ్య భావ
ఎవరో లావణ్య మూర్తి
ఆమ్నాయ సునాదంలా
అతివేల రసాపగలా
ఆసేచన కాలేఖ్యము
అతి రేఖావతరణమ్ము

నిరతిశ యానందమ్మై
పరిమళాంగి ప్రవిమలాంగి
పారిభద్ర ప్రసూనాంగి
విరిసిం దహో విదు రేఖై
కురిసిం దహో సురమధునై !

దివి తరించి భువి తరించి
అవతరించె నా ప్రణయిని
దిశామూర్తి శశి కళాఖ్య
నిశామూర్తి శశి కళాఖ్య
గోదావరి పాడిందీ
గోవత్సం ఆడిందీ
సాయంతన కల్య బాల
చల్లెను పన్నీటి జాలు,
చల్లెను స్వర్ణాక్షతలను
చదల దేవి ఆశీస్సుల !

✻

లోకము

❋

చంద్ర లోకం తూర్పు దెసలో
సూర్యలోకం పశ్చిమంలో
చిన్నిలోకం ఒకటీ ఉన్నాదే!
ఓనా వెన్నెల చిన్నారి పడుచా!
ఆ లోకమేలే
కన్నెరాణివి నువ్వే నువ్వేనే!

వాడిపోవని పూల తోటలు
నీడ లెఱుగని నిండు పున్నమ
పరిమళాలే పిన్న వాయువులూ
ఓనా వెన్నెల చిన్నారి పడుచా!
ఆ జగతి వెలిగే
వన్నెలాడివి నువ్వే నువ్వేనే!

నింగి నీలిమ కంటి బొమలూ
ముంగురులె మొయిలు గములూ
తొంగలి రెప్పలె ఇరుల కారంచుల్
ఓనా వెన్నెల చిన్నారి పడుచా!

చెంగలించే చుక్కలై నీకన్నుల్
నా పూజాపీఠం
సింగారి వేల్పువు నువ్వే నువ్వేనే!

పొద్దు పొడుపూ తొగరు కెమ్మోవి
ముద్దు మోమే మొయిల తెరువూ
నిద్దపుకొనూ మిన్ను తేరేనే!
ఓనా వెన్నెల చిన్నారి పడుచా!
విద్దెలన్నీ నీవే నీవేనే
నా హృదయ కమలం
సుద్దు లాడివి సొబగు లాడివి
నువ్వే నువ్వేనే!

కంటిలోనికి కలలు పొదిగీ
కంఠంలోనే తీపులు పిదిగీ
జంట చేస్తివి చేతికి కౌశల్యం
ఓనా వెన్నెలా చిన్నారి పడుచా!
మంటి మింటికి శ్రుతిగా నాతలపూ!
నా ఆత్మ మాధ్యవు
అమృతమూర్తివి నువ్వే నువ్వేనే!

*

సూర్యసుత

*

సూర్య సుతవే శశికళా
చంద్ర బాలవు శశికళా

కుసుమమాలల
కోమలాంగీ
మిసిమి వన్నెల
మించు బాలా!

సూర్యసుత వీవే
శశికళ
సోమ సుత వీవే!

అమృత విలసిత
విమల గాత్రీ
కొమరు ప్రాయపు
కొమ్మ ముద్దులగుమ్మ వీవే

సూర్య సుత వీవే
శశికళ
సోమ సుత వీవే!

నిత్య వికసిత
నృత్య మూర్తి
ముత్యముల జాల్
మోహమూర్తి

సూర్య సుత వీవే
శశికళ
సోమ సుత వీవే!

నీవటే నా
ప్రణయ నిధివీ
నీవటే నా
తపస్సిద్ధివి

సూర్య సుత వీవే
శశికళ
సోమ సుత వీవే!

*

అ వ త ర ణ ము

*

నీలి మిను పవళింపు
నిదురించు నీ సొంపు
తేలిపోతూ దిగెను
వేల తే వెలిగేను.

తొంగలించే వయసు
నింగినం తా ఒలసె
బంగారు మంచాన
పవళించె నీ సొగసు.

తెలికొండపై గంగ
తేలి వాలిన రీతి
తెలివినా తలపుగిరి
తేలివాలితి నాతి

నిత్య వికసిత దేహ
నృత్య విలసిత హాస !
నిదురించు నిను కోరి
పదము మొదలిడినాను.

జన్మ జన్మల రాణి
తన్మయుడ నే జాణ
మేలుకొలుపులు నిన్ను
జాలిగా పిలిచె నటె.

*

అల నల్ల నాడించి
అరవిచ్చె నీ కనులు
దరిసినది నీ సొగసు
విరిసినది నా మనసు.

విరుచుకొను నీ మేను
వికసించు కల్పకము
ఆత్రమై ఆశతో
చిత్రమై దరిసేను.

వాలు చూపుల చూచి
మేలుకొనె నీ వలపు
తొలిపొద్దు కిరణమై
చెంగలువ అరుణమై.

జాళువా పాన్పుదిగి
బాల వయ్యారమై
మ్రోల నిలిచితి వటే
మోకరిల్లితి నేను

ఎవ రెవరి హృదయాలు
ఏమి కాంతించెనో
ఎవ రెవరి భావాలు
ఏమి కాంక్షించెనో !

*

అతిథి

❋

రూపు రేఖల రుచి తళ్ధళ
చూపు సొబగుల సురభిళమ్ములు

జల జలా వచ్చావు బాలా
పల పలా తోచావు బాలా!

స్వచ్ఛ శోభాపూర్ణ మూర్తివి
విచ్చు పాటల పుష్ప వదనవు

అలలు లా వచ్చావు బాలా
కలలు లా వచ్చావు బాలా!

ఘల్లు ఘల్లన కాలి మువ్వలు
ఝల్లుమన నా జన్మ మంతా

వెల్లువై వచ్చావు ప్రేయసీ!
వెన్నెలై వచ్చావు ప్రేయసీ!

❋

నువ్వు

❁

పూవు లో మసృణములు
తావి లో ఘుసృణములు
ప్రోవు ప్రోవులు చేరి
నీవుగా మూర్తించె.

రాయంచ స్విన్నతలు
ప్రాలేయ స్వచ్ఛతలు
లీలార్ద్రమై కలసి
బాల నీవై వెలసె.

కోకిలల కువ కువలు
వాక పరువుల కివలు
నీ కంఠమున సొలసి
నీకు పలుకులు పొలసె.

ఆకాశ నీలాన
రాకా సుధాకరము
నీ కనులు వెలిగనే
నా కమృతము కలిగె !

❁

చరిత్ర

మర్త్యుడను నే నటే
　　ప్రియ బాల
అమర సఖి వీవటే!
ఒక తారకా కాంతి
　　ఒక దివ్య లిప్తలో
చీకట్లు వెలిగిస్తు
　　చేరినది ఈ భువిని
　　　　తార కిరణము నేను
　　　　తారకవు నీ వటే!
శిల్ప నిష్ణాత గా
　　చిత్రకారుణ్ణిగా
జన్మ జన్మా లెన్నొ
　　తన్మయ కళా పూజ
　　　　శిల్పి నేనే నటే!
　　　　శిల్పమవు నీ వటే!
ఆనాట జంతాన
ఆంధ్రపురి కటకాన
　　ఆంధ్ర కవి స్వప్నాన
　　ఆంధ్ర నట కరణాన
　　ఆంధ్ర సంస్కృతి నేనె
　　ఆంధ్రత్వ మీవటే!

నీలము

నీలి కలువ పుటాలలో
తేలిపోవు నీలి మలుపు
నీల రత్న హృదయంలో
సోలిపోవు కాంతి సూక్తి,
నెమలి గళము వంపుల్లో
నృత్యమాడు నీలి నిగలు
నీలాకాశ రహస్యము
కాళిందీ ఝరి నీరము

ముర్తించిన వే కన్నులు
నర్తించెను కనుపాపలు
సూర్య సుతా శశి కళవే
ఆర్య సఖీ శశి కళవే!

శశికళ

దివ్య భాసిత రూప శశికళ
నవ్య సుందరమూర్తి శశికళ
నిత్య యౌవన స్నిగ్ధ శశికళ
ప్రత్యయిత నాదేవి శశికళయే!

చిత్ర రూపము రంగు శశికళ
శిల్పకౌశల్యమ్ము శశికళ
చిత్రకారుని కుంచె శశికళ
శిల్పి చేతులు ఉలియె శశికళయే!

కావ్య నాయిక నాకు శశికళ
కావ్య రసమున స్థాయి శశికళ
కావ్య వ్యంగ్యము రీతి శశికళ
కావ్యమే నాగీతి శశికళయే!

వీణ తీగల మెట్లు శశికళ
గాన మాధుర్యాలు శశికళ
రాగములు తాళాలు శశికళ
వేగమగు కీర్తనము శశికళయే!

నగ్న

*

వెన్నెలలో వెలుగుధార
వన్నెలతో స్నానమాడ

ధవళకాంత తరళ మూర్తి
భువన సకల మోహ మూర్తి
ప్రణయ దేవి నా శశికళ
మృణాలాంగి నా శశికళ
పూర్ణ నగ్నయై నిలిచెను
చూర్ణ కుంతలా లాడగ.

తను భంగిమ హిమ శృంగము
మినువాకలో తరంగము

వెన్నెలలో స్నానమాడ
క్రొన్నసలల ప్రోవు ప్రోద్ద
స్వచ్ఛ దేహయై నిలిచెను
స్వప్న సుందరై పాలిచెను
మిరుమిట్లయె నా కన్నులు
ఉరవడించె నా కోర్కెలు.

సమ భంగాకృతి నిలిచెను
సుమ పరిమళములు విరిసెను

నగ్నబాల నా శశికళ
నగ లలంకరించని కల
తళ తళమని మెరిసె దేవి
తలిరుటాకు మృదువు ప్రోవు
అనుప మాన సౌందర్యము
నిరుప మాన లావణ్యము
ఉద్రిక్తము నా హృదయము
ఉద్గాఢము నా ప్రణయము.

పదములు పూవుల గుత్తులు
మధుపము నా తోడి చిత్తము

సుషమాధారము జంఘలు
తుషారార్ద్రములు తలపులు
అమృత కలశమామె కుకటి
అమరపతి నామె ఎదుట
డమరుక మధ్యమ్ము నడుము
క్రమము తప్పి మది నృత్యము

పారిభద్ర సుమకుచములు
బాహ్లీక సుమ చూచుకములు

ధవళ కమల ముకుళ గళము
నవమాలిక సరము కరము
సౌగంధిక కుసుమ ముఖము
సైరేయక సుమనాసిక
ఇందీవర లోచనములు
మందారక కపోలములు
శేఫాలీ కుటి కైశ్యము
శ్రీఫాలము మాలతి కృతి
పాట లాధ రోష్ఠమ్ములు
ప్రవిమల మూర్తి పిలిచెను
పరమ శోభతాన నగుచు
దివ్యదేవి నా శశికళ
భవ్యమయ్యె నా జన్మము !

ఆ వెనుక

✽

చీకటి వెనుకే రాకా జ్యోత్స్నలు
నీ కనురెప్పల నీలిమ వెనుకే

వికసిత నిర్మల విద్యుద్రోచుల
పకపక నవ్వుచు పాపలు వెలుగును

కాంతి గర్భమున కలవు వర్ణములు
కనుపాపలలో కాంతుల లోతులు

రంగు రంగులై రాగము లీనుచు
శృంగారించును చిత్రము లెన్నో

వర్ణ గభీరము పదముల లోనే
పూర్ణ రూపమై పొలుచును భావము

చిత్ర రీతులలో చెన్ను మీరునే
పత్రరేఖ నీ ప్రణయము దేవీ!

✽

పరమార్థము

❋

“ ఓ శిల్పి! నీ విద్య ఉపదేశమొసగునది
పరమార్థ మేమం”చు ప్రశ్నించినావు

“ సుందరము రేఖలో సొబగైన వర్ణాల
నారాణి మూర్తింప నావిద్య” లన్నాను.

“ ఓ కవీ! నీపాట ఒదుగు మెదుగులలోన
చెలువొందు భావమ్ము సెలవీయు” మన్నావు.

“ జ్వలిత గీతాతటి చ్చలిత కాంతులమధ్య
నారాణి రూపింప నా తపస్స”న్నాను.

“ ఓహో నృత్యోపాసి! నీ అంగహారాల
ఓహారిలు గోప్యమ్ము ఊహింది” అన్నావు.

“ నృత్త నృత్యాలలో వృత్తిలో చారలో
దేవి నీకై ఆడి నీవాడు” నన్నాను.

❋

ఉగాది

*

ఈ ఉగాది ప్రేమ సఖీ!
నా ఊహల కందవేమి
కలలోనే వచ్చినావు
కలలానే కరిగినావు
ఈ ఉగాది ప్రేమ సఖీ!
నా ఊహల కందవేమె?

ఒక కౌగిలి ఒదిగిస్తివి
కికురించితి ఒకముద్దును
పకపక మను నవ్వులతో
కను బంతము కలసినావె
ఈ ఉగాది ప్రేమ సఖీ!
నా ఊహల కందవేమె!

గంధ మలది కాన్క లిచ్చి
విందు లిడితి విడియ మిస్తి
సుందరాంగి చంద్రికలో
మందుపెట్టి మాయమైతె
ఈ ఉగాది ప్రేమ సఖీ
నా ఊహల కందవేమె!

*

ప్రస్థానము

*

ప్రేమార్థినై వెడలినానూ
శిల్ప
కామార్థినై కదలినాను!

ప్రకృతి పథములు నడచి
భావ లోకము గడచి
బహుదేశములు విడిచి
పడినాను అడివిలో

ప్రేమార్థినై వెడలినానూ
శిల్ప
కామార్థినై కదలినాను!

వర్ణాలు తూలికలు
పర్ణాల పాలికలు
వస్తువులు చేబూని
ప్రస్థాన మైనాను.

ప్రేమార్థినై వెడలినానూ
శిల్ప
కామార్థినై కదలినానూ!

కంటకావృత సరణి గండశైలాలలో
ఉస్సురని తూలుతూ ఓహోయని పడిపోతి

ప్రేమార్థినై వెడలినానూ
శిల్ప
కామార్థినై కదలినానూ!

ఎన్నాళ్లు ఎన్నేళ్లు
తెన్ను తెలియని ఒళ్లు
కదలికే లేనట్టి
కఱ్ఱనై పడిఉంటి

ప్రేమార్థినై వెడలినానూ
శిల్ప
కామార్థినై కదలినానూ!

ఒకనాడు శుభవేళ
వికసించె చంద్రికలు
నాపైన వాలినవి
రూపొందె శశికళా

ప్రేమార్థినై వెడలినానూ
శిల్ప
కామార్థినై కదలినానూ!

మసృణ కోమల కరము
ఘుసృణ పరిమళ స్పర్శ
నాకు ప్రాణము నిచ్చె
నాకు మెలకువ వచ్చె
ప్రేమార్థినై వెడలినానూ
శిల్ప
కామార్థినై కదలినానూ!

కన్ను విప్పితి లేస్తి
కౌగిలిని ఒదిగిస్తి
నా లోన చైతన్య
నా శశికళ! అనన్య!
ప్రేమార్థినై వెడలినానూ
శిల్ప
కామార్థినై కదలినానూ!

శ్రుతిలేని

✽

పాడకే నారాణి పాడకే పాట
పాట మాధుర్యాల ప్రాణాలు మరిగెనే.

రాగ మాలాపించి వాగులా ప్రవహించి
సుడిచుట్టు గీతాల సురిగి పోనీయకే
పాడకే నారాణి పాడకే పాట
పాట మాధుర్యాల ప్రాణాలు మరిగెనే!

కల్హార ముకుళములు కదలినవి పెదవులూ
ప్రణయపద మంత్రాల బంధించె జీవనము!
పాడకే నారాణి పాడకే పాట
పాట మాధుర్యాల ప్రాణాలు మరిగెనే!

శ్రుతిలేని నా మదికి చతుర గీతాలేల
గతిరాని పాదాల కతుల నృత్యమ్మేటే!
పాడకే నారాణీ పాడకే పాట
పాట మాధుర్యాల ప్రాణాలు మరిగెనే!

✽

మార్పు

*

కత్తి పట్టిన చేతిలో దేవి
ఇత్తువేమే సకల సౌరభ పుష్ప దామము!

ఉరుము లురిమే కంఠమున దేవీ
విఁయ చేస్తువె మధుర మంద స్వరములే!

తీక్ష్ణ రోహిత పూర్ణ జన్నిని
తీర్తు వేమే దివ్య మంజుల వర్ణములనే!

*

ఒకరికొకరు

❋

నువ్వూ నేనూ కలసి
పువ్వులో తావిలా
తావిలో మధువులా!

నువ్వూ నేనూ కలసి
కోకిలా గొంతులా
గొంతులో పాటలా!

నువ్వూ నేనూ కలసి
వెన్నెలా వెలుగులా
వెలుగులో వాంఛలా!

నువ్వూ నేనూ కలసి
గగన నీలానిలా
నీలాన శాంతిలా!

❋

ఆట పాటలు

*

వాన చినుకుల ఆట
కోన వాగుల పాట
నీదు సొగసుల కులుకు
నీదు వలపుల పలుకు.

మెరుము తళుకుల ఆట
ఉరుము తబరువుల పాట
నీదు కలతల అలుక
నీదు విరసపు చెళుకు.

మలయా నిలుని జాలు
ఎలదేటి రుతి చాలు
నీదు తియ్యని ఆట
నీదు హాయను పాట.

*

ప్రణయ కోపన

✽

ఏల కోపంవచ్చినదో నీ
మ్రోల నిలిచిన నన్ను చూడవు
బాలికా నావైపు తిరగవు
పంతగించితివో ?

వీణె మీటిన తీపి పాటలు
వేణు వూదిన గాన మంత్రము
జాణ! నీపై పలుకు లాడవు
ముగ్ధనాయికవా ?

పూల తావుల అలలు చూపులు
మాలతీ వల్లరుల నవ్వులు
నీల గగన విలాస లీలలు
దాచుకొన్నావా ?

కాళిదాస మనోజ్ఞ కవితా
కలశవార్నిధి వీచికలు నీ
కౌగిలింతలలోని వింతలు
నేడు చూపవుటే !

పచ్చ కర్పూరాన వెన్నెల
పసిడి సంజల సంపగులలో

పాటలీ కుసుమాన ఉషసులు
చుంబనము లేపీ !

మేల మాడవు గంధ మేలాగవు
పూల జడతో నన్ను కట్టవు
వాలు చూపుల నివాళించవు
ప్రణయ కోపనవా !

నేను చేసిన తప్పు లేవో
నేనె ఎరుగను
గాన పూజలో అపశ్రుతిలా
కలత బెడితినో
ఆన తప్పితినేమొ మోహో
ద్రిక్త విరసమునన్
ప్రాణకాంతా! పాద పద్మము
మ్రోల వాలుదు

ప్రణయ లీలల
ప్రథమ తప్పిద
మెట్టిదైనను
ఏరికైన క్షమా
ర్హమే కాదా ?

*

రాగిణీ మాల

*

పాడెదను నీకునై పాటలను దేవీ!
వాకలై తేనియలు ప్రవహించు దేవీ!

సుమబాల ప్రేమకై
తమి మీరి ముగ్ధుడై
భృంగ బాలుడు పలుకు
శృంగార కళ్యాణి

పాడెదను నీకునై పాటలను దేవీ!
వాకలై తేనియలు ప్రవహించు దేవీ!

మధుమాస పికరాజు
విధుర సంక్లేశియై
గళమెత్తి కో యన్న
కల రాగిణీ తోడి

పాడెదను నీకునై పాటలను దేవీ!
వాకలై తేనియలు ప్రవహించు దేవీ!

వేసవిని పుట్టిల్లు వెడలిరా నలసించు
వాహినీ సతి కొరకు
వగలు పొగిలే కడలి
ధ్యాసమా దీపకము

పాడెదను నీకునై పాటలను దేవీ!
వాకలై తేనియలు ప్రవహించు దేవీ!

మేలుకొలుపు

సృష్టి అంతా నిశ్చలమ్మాయె
తుష్టి తీరక నేను మాత్రము
　　కాలమంతా నిదురపోయెను
　　మేలుకొని నేనొకడ మాత్రము !

మినుకు మినుకను తారకలలో
కనుకు లాడెను కటిక చీకటి
　　కన్ను మూసిన పూలప్రోవుల
　　తెన్ను తెలియని గంధ బాలిక !

ఇంతలో ఆ నిశ్చలతలో
ఇంతలో ఆ సుప్త జగతిని
　　నిదురలోనివి తీయటూర్పులు
　　చెదరి తేలుతు నన్ను చేరెను !

"ప్రేయసీ!" అని గద్గదికనై
పిలిచితినే వణకిపోతూ!
　　"ప్రేయసీ!" యని మారుమ్రోగె వి
　　హాయసీ పథి దెసల దెసలన్నీ !

గాఢ నిద్రను సోలినవి న
క్షత్ర బాలలు ఒడలు తెలియక
వాని సౌందర్యాల మధ్యను
వాలియున్నది ఒక్క సోయగమూ!

"ప్రేయసీ!" యను నాదు పిలుపును
"ప్రేయసీ!" యను మారుమ్రోతయు
మేలుకొలిపెను తార బాలల
మేలుకొలిపెను సర్వ సృష్టిని!

తారకా బాలికల నడుమను
కోరికల ప్రోవైన నిన్నా
మేలుకొలిపెను పిలుపు పాటలు
జాలిగా ఆనంద భైరవిలో!

సృష్టి అంతా ఝల్లు మన్నది,
చేష్ట లందెను కాల బాలిక
ఘల్లు మన్నది లోకనాట్యము
ఫుల్లమై రస దివ్య పుష్పము
వెల్లువలు గంధములు నింపెన్.

✽

యో గి ని

*

పదము సవ్వడి అయిన
చెదురు నీ యోగమని
హృదయ దేవళ మూర్తి
ఒదిగి వస్తిని నేను.

పూల పూజించితే
సోలి పోవుదు వనుచు
ఆలయపు మోసాల
పూలిడితి పూజిస్తి.

గొంతెత్తి పాడితే
శాంతి పోడి యగుననుచు
లోలోన గుసగుసల
ఆలపించితి పాట.

ఎంత కాలము తపసు
కాంత కోరిక ఏమి
ఎదుట నిలచిన నేను
ఏవరము లిచ్చేను.

*

సంగీత మేలనే

*

సంగీత మేలనే
పొంగేటి లయలేల

సంతోషమే లేని జన్మకిక
సంగీత మేలనే!

గొంతెత్తి పాడితే
గొణుగు పోయెను స్వరము

పాట రానేరాదు
బరువెక్కెనే గుండె

సంగీత మేలనే?

ఆనంద రూపమై
అవతరించే గీతి

ఆర్తిలో వికృతమై
అపయానమై పోవు

సంగీత మేలనే?

కోకిలల కంఠాన
మూకత్వమే చాలు

సెలయేటి పతనాల
జలము లింకిన చాలు

సంగీత మేలనే ?

నీవు కనరాని నా
కీ విపంచది ఏల

ఈ వేణు వెందుకే
ఈ హంగు లెందుకే

సంగీత మేలనే ?

పొంగేటి లయలేల
సంతోషయే లేని జన్మకిక

సంగీత మేలనే ?

నాట్యము

✻

నా రాణి కళ్లలో నాట్యమొక్కటి మెరిసె
తారాపథాలలో తళుకు హంగులు మురిసె!

నా రాణి కనుబొమలు నాట రాగము పాడె
కారుమబ్బుల దరులు పూరించె శృతిమోడి!

నా రాణి కనురెప్ప లారజము వాయించె
నీరధి నీలాలు ఆరభటి మ్రోయించె!

నా రాణి కనుపాపలే రాగ తాళగతి
చార సంచారిగా సలిపె లాస్యము నిరతి!

నా రాణి కళ్లలో నాట్య నాయకుడేను
ధీర లలితుడను, స్వాధీన పతికవు నీవు!

✻

అక్కసురాలు

✻

ఒక్కణ్ణై ఎక్కణ్ణో
సుక్కి పోయి సోలి యుంటి

మక్కువ ఇంతైన లేని అక్కసురాలా!
టక్కులాడి వై పోతివె

చక్కని దానా!

నా పూజలు మోసమంట
నా ప్రార్ధన వ్యర్ధమంట

నన్నొక పెరవాని చేసి
అన్నకారి మాటలంటి వక్కసురాలా!
టక్కులాడి వై పోతివె చక్కనిదానా!

ఒక్కణ్ణై ఎక్కణ్ణో
సుక్కి పోయి సోలి యుంటి!
మక్కువ ఇంతైన లేదె అక్కసురాలా!

కళ్ళల్లో శీతలాలు
కంఠంలో కర్కశోక్తి

పెడమోమై తిరిగినావు
ఎడదలోన దయలుమరిగి అక్కసురాలా!
టక్కులాడి వైపోతివె చక్కనిదానా!

ఒక్కణ్ణై ఎక్కణ్ణో
సుక్కిపోయి సోలియుంటి!
మక్కువ యింతైన లేదె అక్కసురాలా!

ఒక్కణ్ణై ఎక్కణ్ణో
చిక్కినట్టి ఆశ మనసు

ఊళ్ళంటక ఏళ్ళంటక
ముళ్ళదారి పడిపోతిని అక్కసురాలా!
టక్కులాడి వైపోతివె చక్కనిదానా!

ఒక్కణ్ణై ఎక్కణ్ణో
సుక్కిపోయి సోలియుంటి
మక్కువ ఇంతైన లేదా అక్కసురాలా!

ఒక్కణ్ణై ఎక్కణ్ణో
ఒదిగి ఉంటి ఉస్సురంటు

కలలు రాక నిదుర లేక
కళల సీమ చేరబోక
ఏలాగో ఏలాగో
కాలంతో ప్రవహిస్తిని హో అక్కసురాలా !
టక్కులాడి నైపోతివె చక్కనిదానా !

ఒక్కణ్ణై ఎక్కణ్ణో
సుక్కిపోయి సోలియుంటి
మక్కువ ఇంతైన లేదె అక్కసురాలా !

❋

త్రప

*

బాలవే నీ వెపుడు
గోలవే బేలవే!

పరమ సౌందర్యాలు
పడతి నీ కన్నులే

కన్నులలో దాగెనే
కమ్మన్ని సిగ్గోటి

బాలవే నీవెపుడు గోలవే బేలవే!

ఉదయ సంధ్యల ఎరుపు
పెదిమెలలో తేనెలే!

తేనెలో ఒదిగింది
తీయ తీయని సిగ్గు!

బాలవే నీవెపుడు గోలవే బేలవే!

తంత్రి స్పందించుతూ
తల వాల్చి పాడుతూ

నను ముంచు నీపాట నవ్యమయ్యో సిగ్గు!
బాలవే నీవెపుడు గోలవే బేలవే!

నీలి కనురెప్పలో మేలమాడే సిగ్గు
అందాల నీపెదవి అలమిపోయే సిగ్గు

దివ్య గాంధర్వాన నవ్యమయ్యో సిగ్గు
సిగ్గులను మాలగా చేస్తువే నాగళము!

బాలవే నీవెపుడు బేలవే గోలవే!

*

ఆ శ య దే వి

✽

మనుజుని మనుగడ కని కృంగితివే
మిను చెలి శశికళ! ప్రణయపు దేవీ!

తనలో దాగిన రాక్షసత్వమును
మనుజు డెప్పుడూ చెరవిడదీయును
చీల్చి చెండునట మానవత్వమును
నిల్చును ఘోరపు నీడై దారుల
మనుజుని మనుగడ కని కృంగితివే!

ఆతని వెలుగై ఆతని ఛాయగ
అనుసరించునట ఆశయ దేవియు
మనుజుని లోనే మను దేవత్వము
ప్రణయ పవిత్రము పరవశ రూపము
మనుజుని మనుగడ కని కృంగితివే!

కాకుము పసరము కాకు పిశాచివి
లోక కంటకుడవై కూలకురా
ఊకొట్టుము ప్రణయోక్తుల నపుడా
సేకరించుముర శిల్ప రసజ్ఞత

నీకై నేనే నిత్యసుందరిని
నీ ఆనందము నేనే యనునట
నియత దేశికై ప్రియము సెప్పునట
మనుజుని ఉన్నతి కని పొంగెదవే!

కవియే యైనా గాయకుడైనా
రవిలా రంగుల రాజే నయినా
రాజ్యము లేలే పూజ్యుడె అయినా
ఆజ్యము పోసే యాజ్ఞికుడైనా
మతకర్తైనా శ్రుతికర్తైనా
వితములు తెలిసిన విజ్ఞుండైనా

ఆశయ ప్రణయము ఆరాధించును
ఆమెయె ఆతని ఆతంబనమని
మనుజుని మనుగడ వినిపించితివే
మినుచెలి శశికళ! ప్రణయవు దేవీ!

నీవే ఆశవు నీవే ఆశయ
మీవే నా దివ్యావతరణమవు
నేను నరుడనట నీ వమర్త్యవే
నీలో నేనై నాలో నీవై
మనుజుని మనుగడ వినిపించితివే!
మినుచెలి శశికళ! ప్రణయిని! దేవీ!

*

పూజ

అందుకోవేమే శశికళా!
నా పూజ
సుందరివి నీవె కాదంటవే!
ప్రణయ పల్లెరమందు
పంక్తి కాంక్షల గములు
చూపు పూవుల సరులు
ఊపిరే ధూపాలు
అందుకోవేమి ఓ శశికళా
నా పూజ
సుందరివి నీవు కాదంటవే!
తనువె నీ ఆలయము
మనసె ఆసనమయ్యె
నామ మంత్రము జపము
నా గీతములె వినతి
అందుకోవేమి ఓ శశికళా
నా పూజ
సుందరివి నీవు కాదంటవే!
కలల నారతి నిచ్చి
కళ నివేదనమిస్తి
అందుకోవేమి ఓ శశికళా!
నా పూజ
సుందరివి నా దేవివే నీవు!

కంటి నవ్వు

లోచనాల హాస లీల
లోలాక్షీ ప్రియ బాలా!

కనుపాపలలో హేలలు
కనురెప్పల నీ లాలూ

కనుకొలకుల కాంతి కళలు
కనుమూతల పైన కలలు

లోచనాల హాస లీల
లోలాక్షీ ప్రియ బాలా!

పక్ష్మకాండ పటము వెనుక
భరత నృత్య లాసికమై

అష్ట నాయికల భావము
లభినయించె కంటి నవ్వు

లోచనాల హాస లీల
లోలాక్షీ ప్రియ బాలా!

అంతర్ప్రేమ కనుల వెలిగె
ఆరతిగా అందుకొంటి

వెలుగుల వెనకై నవ్వులు
తలపై వాలిన పువ్వులు

లోచనాల హాస లీల
లోలాక్షీ ప్రియ బాలా!

చక్షూంచల స్రావితమై
వక్షాంచలములు చిందెను

ఆనందపు భాష్పములో
ఆర్తి కరిగి కన్నీరో

లోచనాల హాస లీల
లోలాక్షీ ప్రియ బాలా!

ఆకాశము నీల నిధులు
అబ్ధి సుడులు నీలపథులు

నీ కన్నుల నీలి నవ్వు
నీరు నింగి తెలిసేయునో

లోచనాల హాస లీల
లోలాక్షీ ప్రియ బాలా!

❋

అటు ఇటు

❋

ఈపక్క ఓనవ్వు ఆపక్క ఓనవ్వు
నవ్వు సుమమాలలో నేనూ
నవ్వు పరిమళమూర్తి నువ్వూ!

ఈవైపునో చూపు ఆవైపునో చూపు
చూపు చూపుల నడుమ నేనూ
చూపులో సౌందర్య మీవూ!

ఈ సాయనో పాట ఆ సాయనో పాట
పాట ఫణతుల నడక నేనూ
పాటలో మధురత్వ మీవూ!

ఈదరిని నా ఎడద ఆదరిని నీ ఎడద
ఎడద ఎడదల కోర్కె నేనూ
ఎడద పడదల ప్రేమ నీవూ!

❋

ఇంద్రజాలిక

❀

చూపులోనే ఇంద్రజాలము చూపుటేలా మాయలాడీ!
రూపమెరుగని మంత్రలోకము ప్రాపణమ్మయె ధూర్తురాలా!

నేల బరువులు దాటిపోతిని నీల గగనము తేలిపోతిని
కాలమావల గడచిపోతిని వేలలన్నీ మీరిపోతిని
మూలమే ఆ భాసితమ్మగు లీలలోనే చేరిపోతిని
చాలునే నీ ఇంద్రజాలము
చాలునిక నా అవధి మించిన
సాద్భుతానందమ్ము దేవీ!

నెమలి పింఛెము తిప్పవేమే
నేలపైనా కాలు నిలుపుము
వాలనీయవె చూపులను
ఈ లోక సామాన్యాలపైనన్.

❀

విప్రలంభ

*

నను జూసి నవ్వేవు
కను మూసి పోయేవు
నా బాధ నాలోన
నా గాధ నాకేన
దేవి నాతో నీకు ఈ విప్రలంభమటె
నీ వియోగము నాకు భావాధికరణమటె.
జాతిబాధకు కృంగి జాతి ముక్తికి పొంగు
జాత్యభ్యుదయ శిల్ప కల్పనాశయ హృదిని.
ప్రజల బ్రతుకులలోన ప్రతిభ ప్రజ్ఞలు నేను
ప్రజల హృదయములలో భక్తిభావము నేను.
దేశోన్నతీ యత్న దీక్షాఽ విజృంభుడను
దేశ సౌందర్యరస దీప్త జీవిని నేను.
కుంచియలు రంగులతో కొలువచేరితి నిన్ను
శిల్ప పీఠి వసింప చేరరావే దేవి.
నను జూసి నవ్వేవు
కను మూసి పోయేవు
నా బాధ నాలోన
నా గాధ నాకేన!

*

ఒక్షిణ్ణి

*

మరచి పోవబోకె బాల
మరచి పోవకే!
అరచి అరచి పిలువలేను
తరచి తరచి వెదకలేను
        పరచి ఎగురు కాంతులలో
        పడి చెదురును నా గుండెలు — మరచి పోవకే!
హోరుమనే వారి రాసి
మారుమోగెను నా పాటలు
        విరిగిపడే తరగలలో
        నురుగులలో పరుగులలో — మరచి పోవకే!
ఒక్షణ్ణే! యిసుక బయలు
ఒక్షణ్ణే! నీరు దెసలు
        కదలి పోవు దూరాలూ
        చెదరిపోవు మేఘాలూ — మరచి పోవకే!
    అదుముకొన్న నీ తలపులు
    చిదిమిరాల్చు హృదయ సుమము
        ఏరలేను రేకలన్ని
        ఏరలేను పుష్పాళినీ!
            మరచి పోవకే బాల
            మరచి పోవ బోవకే!

*

సంప్రార్థన

❀

సకల శిల్ప సుందరాలు
సర్వ రసానందాలూ
వెలసిపోవు దేవళాన్ని
చెలీ నీకు నిర్మించితి.

అధి వసింపరావ నీవు
అవతరింప ఒప్పుకున్న
ముందు యుగపు రసికాత్ములు
ముందు యుగాల సహృదయులు
పాడుపడిన సౌందర్యము
పరికిస్తూ నిట్టూర్తురు.

ఏదో ఒక విడ్డూరము
ఏదో ఒక ప్రణయభంగ
మావహిల్లె నిచటనంచు
అంజలితో కంట నీరు
అర్పింతురు నీకు నాకు.

❀

నా రా ణి

*

నా రాణి నా వాణి నా శశికళవు దేవీ!
నా బాణి నా ప్రాణప్రియ రహాశ్యము నీవు నీవే!

కనుమూసి కను తెరచి కనలేని కలగనుచు
వినువీధిలో క్రొత్త మనుగడలు మలిచానె
......నా రాణి

వెన్నెలను వన్నెలను మిన్ను కన్నె వెదికి
నిన్నె నాపాద నడుమ విన్నదే నేనెరుగ
......నా రాణి

విడబోని నాకోర్కె కడపలను ఎరుగదే
ఎడమీని నాకొలువు జడతనే తెలియదే
......నా రాణి

నీప్రేమ కనలేక ఈసీమ మనలేను
నన్నోముదువాగాక నా బ్రాముతే నాకో!
......నా రాణి

కలలు విరుగగ నీకు తలపు లందగ రావ్వ
తలపులే కళింపస వలపు వరమీయవే!
......నా రాణి

*

గంగాధర

*

నీలి ఆకాశాలు కన్నులు
నీలి ఆకాశాల చుట్టిన
ఆశలే నీ కంటి కాటుక — ప్రేయసీ!

ఆ, దివ్యపథముల వెలుగు కాంతులె
అంబురుహ నేత్రాంచలములను
కూడుకొన్నది నిర్మలాంబువు
లతి పవిత్రము లుగ్దతమ్ములు.

లోక బాధలు లోక దుఃఖము
చీకటై ప్రజ దాయు మూర్ఖత
శోక భావోద్దీపనములై — కలత నింపెన టే!

ఆర్తి పొంగెను
అలముకొనె కన్నీరు వాహిని
అలలుగా ఆవర్తములుగా
అవధులన్నీ ముంచివేసెను.

వ్యోమ కేశుడ జడల విప్పితి
శ్యామ కైశ్యము దెసల పర్వెను
దుఃఖ జాహ్నవి కౌగిలిస్తూ
తోయముల తనలోన ధరాతలకు
జూటమై శశి శోభితాలంకృతుల నెలనై
పాలితునో దేవీ!

కళా పరిమళము

*

నేను : నన్నే ప్రేమింతు ఓ రాణి
నన్నే పాలింతు ఓ దేవీ!

ఆమె : నిన్నేరా ప్రేమింతు
వెన్నెలల బాలరా

నేను : నీ అంద మెక్కడే
నా అంద మెక్కడే
దివ్యపథములనుండి దిగివచ్చు మూర్తి వే
భూమిపై తిరిగేటి పోటు మానిసినేను!

ఆమె : భూమి నందముసేయు పుణ్యమూర్తి వి నీవు
ఆకాశ యాత్రలో అంతు దొరకని నేను
నీహృదయ మందముర
నీసాగను నీవెరా!

నేను : అర్ధచంద్రుడు నుదురు అమృతరసమే పెదవి
ఆకాశగంగ నీ అంగ విన్యాసాలు
నీవు సొబగుల రాణివే దేవి
నేను కర్కశ మూర్తి నే చెలీ!

ఆమె : నీవదన మోహనురా నీచూపు కాంతిరా
నీపెదవిలో పాట నృత్యాలు సలుపురా
అందమే నీదిరా
సుందరిని నేనురా !

నేను : నీమూర్తి పూజింప
ఈ మనుజు లెందరో
అందరిలో ఒక్కణ్ణి
ఆశ నాకేలనే !

ఆమె : బ్రతుకు సర్వస్వమ్ము
పరమ నైవేద్యమా
నీపూజె పూజెరా
నీవు నేనేనురా
నీకు నేనై వెలసి
నాకు నీవై పొలసి
ఇరువురము బ్రతుకులో
కెరలింతు మందదాలు !

నేను } ఇరువురము లోకాన
ఆమె } పరిమళింతుము కళల
ఇరువురము ప్రేమికుల
మిరువురము శిల్పులము.

✽

నిత్య యౌవన

*

నాలోన నీవూ నిత్య యౌవనవూ
ఏనుమాత్రం దేవి ఏళ్ల జీర్ణింతునే ?
నాలోన నీవూ నిత్య యౌవనవూ !

పాపలలో పాపనై పాడెదను ఆడెదను
అందాల పడుచుతో గంధాలు ప్రసరింతు,
నాలోన నీవూ నిత్య యౌవనవూ !

పూలమాలలు తాల్చి మేలమాడుదు నిన్ను
కాలాన్ని కట్టేసి కాలకిందను రాతు
నాలోన నీవూ నిత్య యౌవనవూ !

శక్తి కృంగని బుద్ధి రక్తి పొంగిన వృద్ధి
నీపాట శ్రుతికలిపి నీతో నృత్యము సేతు

నాలోన నీవూ నిత్య యౌవనవూ
ఏనుమాత్రం దేవి ఏళ్ల జీర్ణింతునే !

*

అనుగమము

✽

నువు పరుగిడితివి నువు ప్రవహిస్తివి
నిను వెనుదవిలితి వనసఖి నామనిలా!

పికీ బాలనై వికా వికలుగా
కుహూకుహూ నిస్స్వన విహారగీతము
రసాల నిష్కుట ప్రసారి తాంతర
కషాయ జేమన కలరాగంలో
రెక్కలు చాచిన నీవెనకాలే
సొక్కుచు కోకోయని నే నెగిరితినే!

నీలం నీడల హేలాలీలలు
జాలవి చిత్ర వికల్పవు విభ్రమ

దృశ్యా దృశ్యవు హ్రాదినివైతివి
వశ్యుడనై నిను నిత్యప్రియగా

వరియించగ నిన్ననుగమియించగ
వారిద నాయక వేగాత్ముడనే!
శూన్యా శూన్యాంతపథి తారా
కన్యవు రోహిణి వసదృశమూర్తి వ

నన్యవు చొచ్చుకుపోతివి గగనము
పుణ్యవతీ నే నిన్ననురించెదను

కలాప్రపూర్ణుడు రాకా చంద్రుడు
కళానిలయ ఆతారక చేరేరీతిని
ఉదయం సాయం సంధ్యలలో
పదవిన్యాసము నృత్య గతులలో

ఉషా రమణిలా తుషారార్ద్రివై
పుషితారుణ రాగ ప్రఫుల్లవు

నువు పయనించితె! నీవెనకాలే
దివమణి సూర్యుడనై నే వెన్నాడితినే!

నువు పరుగిడితివి నువు ప్రవహిస్తివి
సవసవ నీకౌ నాడెను దేవీ

పడతీ నినునే పరుగులపట్టితి
పకపక నవ్వుతు నను జేరితివే
బ్రతుకున ఒకటై నువ్వూ నేనూ

పవన హృదయమున పరిమళమౌతూ
పయనమైతిమే పరమ శోభకై.

✲

కారణము

✲

ఎవరు నేనీ జగతి
ఎవరు నేనీ ప్రగతి
    అవధి మించిన కాంతు
    లందుకొను నా స్వగతి.

జవమూను నా కలలు
జగమేని దరియునా
    సొగలు పొగలై బ్రతుకు
    సోలినది నీప్రేమోల.

ఆశయము వలదేని
ఆవ లేమున్నదో
    ఆలయము కలదేని
    ఆవలీవల నిజము.

బ్రతుకె ఒక యోగమై
వితములను మది కలుపు
    సతియె అవధికి రూపు
    కారణము నీ వలపు.

✲

మార్గము

✽

అడుగడుగునకీ ప్రపంచపు
చెడుగు హృదయము లెన్నొచూస్తీ
కడుపునకు ఇసుమంత దొరకని
బడుగు బ్రతుకుల తూలునడకలో
మధురమెక్కడ మంజులత లేవీ! — దేవీ!
మార్గమెక్కడ స్వర్గ మెక్కడనే!

ప్రేమ లెఱుగని నీమమెంచని
తామసులతో దట్టమీ మహి
కోటి రూకల గుణములెంచే
కూళలెందరో ఏలునీ భువి
మధుర మెక్కడ మంజులత లేవీ! — దేవీ!
మార్గమెక్కడ స్వర్గ మెక్కడనే!

క్రోధవహ్నులు కుములు నాదులు
సాధకమ్ములు మృత్యు కీలలు
సాధు దేశము శాంతమేగతి
సత్యశీలాఽహింస లేపధి
మధురమక్కడ మంజులత లవియే! — దేవీ!
మార్గమదియే స్వర్గ మదియేనే!

✽

ఇష్ట దేవత

✽

హితులందరికి వారి ఇష్టదేవులు కలరు —నా బ్రతుకు
శ్రుతికలిపి వలపించు సతి చతురవు దేవీ!
యెంకొక్క దేవతై మెలిసెనట ఒక్కరికి
యెనక జల్మమునుండి యెన్నేని జన్మాల
హితులందరికి వారి ఇష్టదేవులు కలరు!
హృదయేశ్వరీ దివ్య పదపుష్ప పూజార్థి
వకుళ మాలికవైచి వరియించె సఖుడొకడు
హితులందరికి వారి ఇష్టదేవులు కలరు!
కిన్నరీబాలా ప్రసన్నాఽవిలాసితుడు
రసవాహినీ స్నాత రమ్యవాఙ్మి యొకండు
హితులందరికి వారి ఇష్టదేవులు కలరు!
మఘవమస్తక మకుట మాణిక్యమై వెలయు
ఊర్వశీదేవి ప్రేమోల్లాసి చెలియొకడు
హితులందరికి వారి ఇష్టదేవులు కలరు!
మందార పుష్పార్ద్ర సుందరీ మృదుహాస
చంద్రికా శోభితులు జంటకవి హితులొకరు
హితులందరికి వారి ఇష్టదేవులు కలరు
నా బ్రతుకు
శ్రుతికలిపి వలపించు సతివి చతురవు దేవీ!

✽

ధ్యేయము

*

నా బ్రతుకొక పరిమళార్ద్ర
నందనోద్యాన వనము
నందనాన విహరించే సుందరివే ప్రేమరాణి!

నా ప్రజ్ఞే నీ లోకము
నవ నవోన్మేషణమ్ము
నవ్యతలో నిత్యోదయ కల్యాణాలవే నీవూ!

నీ ఒదిగిన నా స్వప్నము
నింగివరకు స్పందించును
నిద్రాస్వాప్నిక పులకిత నిరుపమరూపవె సఖియా!

నా ప్రణయమె నీ రూపము
నా ఆత్మే నీ ప్రాణము
నీకునాకు విడుటేది విరహమేది!

మన ప్రణయమె మన ధ్యానము
మన యోగమె మన ధ్యేయము
మనమే మన ధ్యాతలమై
మనుదుమే అనంతమందు.

*

పిలుపులు

*

"బాపిరాజా!" అన్న ఏపిలుపు నేవిన్న
ఊఁపుదును మూర్ధమ్ము ఊఁకొట్టి మాటాడి.

"బాపిబావా!" యంద్రు పలుకరింతురు హితులు
పారిజాతసుమమ్ము పట్టుదును అంజలిలొఁ.

"బాబు!" యని మానాన్న పరమప్రేమను పిలువ
ప్రత్యక్షమయ్యెడిది పాలసంద్రము నాకు.

"నాన్న" యని మాఅమ్మ నన్ను దివ్యమైపిలుచు
నాకు పులకలుకలిగి నాకమ్ము అంటుదును

"హా శశికళా ప్రియ భావుకా" అనుహూతి
ఉజ్వల రసానంద దివ్యానుభూతియే, ఓదేవి!

*

నర్తకి

*

భూలోకానికి పూర్వప్రాన్తైపున
ఆకాశానకు ఆవలిదెసలో
మూర్తించినదొక నర్తన శాలా
స్ఫూర్తిత వర్ణాతీత ప్రభాసము,

సముచిత వేషా సుందర రూపవు
విమల విభూష విచిత్రవి యచ్చర
వై పారిభద్ర మందార కుసుమ
మాలా చర్చిత వేణీ భరవై
రంగస్థలాన అవనిక ముందర
శృంగారవతీ నిల్చినావటే!

అచ్చర పడతులు హంగై పొల్చిలి
ఆ తౌర్యమ్ములు నాల్గు వాద్యములు
తతానద్ధ సుషిర ఘనాలంకృతలై
చతురలు, తౌర్య త్రికమునకు శిలలు

నృత్య నాయికా! నీకెలకులలో
నిల్చిరి వివిధాలంకృత నాట్యవేషులై!

సభానుమతిగొని నమస్సులిడితివి
సమందహాసవు మృదంగ వందన
మాచరించితివి కాకలి కంఠము
నాలాపిస్తివి అసదృశరాగము
పుష్పాంజలివై దేవసన్నుతిగ
పూర్వరంగమును ప్రారంభిస్తివి.

స్వరజతి నొక్కటి నృత్త విలాసము
విరచిత మంజులగతీ విశేషము
తకతక ఝుంతర తళాంగుధత్త
త్తై ధత్త త్తై యని శబ్దములో
ముక్తాయించితి మృదంగ నాదము
రక్తి కొలుపగా మెరుము తీగవై.

అతి లోకాలంకృత నాట్యమంది
రాంతర సభలో నే నొక్కడనే
నాయకుడను సభ్యులునై కెరలితి
నాకై నీనాట్యము నీ విద్యలు
సౌందర్యము గాంధర్వము సౌష్టవ
సౌహార్ద సుభగ సౌశీల్యాలును దేవీ.

శృంగార రసాంచిత విరహోత్కం
ఠాంగహార కరణార్ద్రిత గీతము
ఆ లోలిత రస పరిఫుల్లసార
భావ్లావిత పరమభావ చలితము
హావీభావ విలసత్కృతాభినయ
ప్లోవము నద్భుతనృత్య మొనర్చితివే!

అటుఖండిత విటువాసక సజ్జిక
వభిసారిక వొక్కసారి ప్రోషిత
భర్తృక వొక్కట కలహాంతరితవు
స్వాధీన పతికవు స్వీయవు ప్రౌఢ
వఖిల రసాధిదేవత వనన్యవు
వాచ్యాభినయ విశారదవతివా!

*

వర ప్రదానము

దివ్యభూాలకెటకొ తేల్చుకొనిపోతివే!
దీనజీవినినన్ను దివ్యుణ్ణిచేసితే!

దేహ మే శల్యమై
దినదినము కృశించి

నీవుదర్శనమీాని నిముస మొక యుగముగా
తోవ తెలియని అంధజీవినై కుందితిని

దివ్యభూముల కెటకొ తేల్చుకొని పోతి వే!
దీనజీవిని నన్ను దివ్యుణ్ణిచేసితే!

నీకై గురువును నేను
శ్రీకమల పరిమళా

దేశికుడ ప్రియుడనై ఆశించి భాషించి
దీక్షలో శిల్పవిన్యాస పులకితుడనై

దేవి నీరాకకై తీవ్ర వేదనపడితి!

ఏ ముహూర్తపు బలిమొ
ఏ పూర్వ పుణ్యమో

అమృత వాహినిరీతి అవతరించితివీవు
ఆనందరూపవై అధివసిస్తివి ప్రేమాల
దివ్యభూముల కెటకో తేల్చుకొని పోతివే!
దీనజీవిని నన్ను దివ్యుణ్ణిచేసితే !

హృదయాన మోహముంచి ఒదిగితిని ఒడిలోన
కదియించి కౌగిటను నుదిటిపై చుంబించి
"ఓప్రభూ నీవిద్య
నా ప్రణయ" మన్నావు
సౌరభామృత హస్త
సంస్పర్శ ఓషధై
నూత్న శక్తినిపొంది నూత్న జీవమునంది
యత్న కార్యోన్ముఖుడనై నిలిచితేరాణి !
దివ్యభూముల కెటకో తేల్చుకొనిపోతివే!
దీనజీవిని నన్ను దివ్యుణ్ణిచేసితే !

✽

పూలబాలిక

✽

పూల వనమున కలిసినామూ
నారాణి నేనూ
పూల పరిమళములో మెలిసినామూ!
పూల......

పూలలో ఉదయించి
పూవులా తానిలిచి
పూలజల్లుల నన్ను
సోలించె నాదేవి!
పూల......

తనకొరకు నే వెదికి
జనపథములే తిరిగి
వనరు నా బ్రతుకులో
వనల లక్ష్మియై వచ్చె!
పూల......

తనవనము తానంట
తన పూలు తానంట

తన పూలగంధముల
　　నన తేనియలె తాను!
　　　పూల......

నాసందిటను ఒదిగి
　　నన్ను వనమున త్రిప్పి
పూల పుప్పొడులలో
　　సోలు తన్నే చూపె
　　　పూల......

ఏపూవు తాల్చినా
　　నా పొందిటను తానె
ఏగంధ మలదినా
　　ఏకమటనేం దాను

పూలవనమున కలసినామూ
　　నారాణి నేనూ
పూలపరిమళములో మెలిసినామూ!

*

యుగ్మము

*

అతడు : నీవు నేనే సఖీ!

ఆమె : నీవు నేనే సఖా!

అతడు: } వర్తన మహానదీ పంకజోద్భవులమై
ఆమె : } పై కెగసి ఫుల్లమా పద్మయుగ్మము మనము

అతడు : నీవు నేనే సఖీ!

ఆమె : నీవు నేనే సఖా!

అతడు : } సకల ప్రజారణ్య సంజాతులము ప్రత్యు
ఆమె : } షాకాశ గాయకులు భరతపక్షులము మనము

అతడు : నీవు నేనే దేవి!

ఆమె : నీవు నేనే ప్రభూ!

అతడు : } ఈ మహానంత విశ్వైక పథగాములము
ఆమె : } స్వేచ్ఛాప్రకాశ తారాద్వయమ్మును మనము!

*

ఎండిమియాన్

(1) కొండతిరిగి కోనతిరిగి
కోన మధ్యను కొండవాగును
బండరాళ్లను పతనమయ్యే
పండువెన్నెల పరుగులెత్తే,

లోయ చేరానే!
ఓనా వెన్నెలా బాలా!
సోయగాల లోయ చేరానే!

(2) అడివి చెట్లూ నిడివి లతలూ
జడుల రాలే కడిమి పూలూ
కడిమి పూవుల కథల వింటూ

నడక సాగితినే!
ఓ కడలివెన్నల ఒడలుదానా,
గండశిలపై విడిది చేశానే!

(3) గండశిలలను కొండవాగూ
నిండుగొంతుక నినదమిస్తూ

పదములాడుతు పరుగులెత్తేనే!
ఓ ఉదయకమలం పెదవిదానా,
నదిని చేరే శిలను డాసితినే!

(4) చెట్లమీదే చంద్రబింబం
చెట్లకొమ్మల చంద్రకిరణం
చెట్లపూవుల వెన్నెల వియ్యాలే
ఓ చిత్రకంఠము పలుకుదానా,
పూలతేనెల వెన్నెల కలిసేనే!

(5) గండశిలపై మేనువాల్చితి
కొండవాగూ పాట పాడెను
వెండి వెలుగులు నన్ను ముంచెను
ఓ నిండు వెన్నెల సీటులాడీ
పండుకొనుచూ నిదుర కూరితినే!

(6) పరిమళాలూ దెసల నిండెను
పరుగులెత్తే వాగు పాడెను
వాగుపాటతో చిన్నిపులుగులు
మూగ గొంతుల శ్రుతులు కలిపినవే
ఓ తామరపూవూ మోముదానా
తోగుపాటలు జోలపాడినవే!

(7) మూడు వేలా ఏళ్ల వెనకే
ఈడువచ్చిన గ్రీకు బాలుడు
ఆడుకొనెనే గ్రీసు దేశానా
ఓ అడవిమల్లెల అందందానా
గ్రీకు బాలుడు ఎండీమియానంటా!

(8) ఎండీమియాను అందగాడూ
అందమునకే అందగాడూ
గంధములు తావిందులిడు అర
వింద ముఖమువాడు కందునిపోలే
సుందరుడు ఆ ఎండిమియానంటా
ఓ చెందమ్మి మోముదానా
ఎండీమియానూ గ్రీకుబాలకుడే!

(9) ఆలమందల తోలుకుంటూ
చేలదాపుల ఏటిబడ్డుల
తేనెపాటల పాడుకుంటూ
తాను తిరిగెను ఎండీమియానంటా
ఓ మీనుకన్నుల మించుబోడీ
కోనలోనే ఆవులకాసే గొల్లవాడే గ్రీకుబాలకుడూ!

(10) వెలిగిపోయే కలువ రాజూ
కలిమిలల్లిన కడలి రాజూ

బలము పొదిగిన పర్వత రాజేనే !
ఓ బంగడవ్వూపుల ఊర్పుదానా !
ఆలకానే ఎండిమియాను ఏటిలోనే,
పెద్ద రాయిని నిద్దుర జోగేనే!

(11) కొండపక్కా వాగులోనే
గండ శిలపై నిదురపోయే
ఎండిమియాన్ని నువ్వు చూశావే
ఓ నిండు వెలుగుల నిశల రాణీ
ఎండిమియాను సుందర రూపము
నీదు చూపుల తళుక్కుమన్నాదే!

(12) నిదురపోయే ఎండీమియానూ
కన్ను తెరచీ నిన్ను చూసెను
ఇరువురి చూపులు కలిసిపోయెను
ఇరువురి మననూ లేకమయ్యెను
ఓ వలపుల వెన్నెల పదుచా
నింగినువ్వూ నేలపై నే ఎండిమియానంటా !

(13) నేలపై అత డందగాడూ
నింగిపై నీ వందకత్తెవు
ఇద్దరి అందాలేకమైతే
ఏదులోకా లందాల వెలుగునే

ఓ దివ్యసుందరీ వెన్నెల బాలా!
దివ్య సుందరుడతడు లోకంలో!

(14) నీవు వలచిన ఎండీమియాను
నిన్ను వలచిన ఎండీమియానూ
నీవుతప్ప ఇతరం లేదా అందాలవానికి
నీవె బ్రతుకూ నీవే సర్వం
నీవే నీవేనే
ఓ నిండు వెలుగుల నింగి సుందరీ
నీవేహృదయం నీవేప్రాణం నీవే నీవేనే!

(15) కన్నులందూ వెన్నెల వెలుగూ
వెన్నెలేసే అతని ఊర్పూ
వెన్నెల లేనీ చీకటి రోజుల
కన్నులువాడీ కట్టుబారి తా
మూర్ఛ మునిగెనే
ఓ శీతలాత్మా చిత్ర దేవీ!
వెన్నవలె నీమనసూ కరిగిందే!

(16) అతని ప్రేమకు పొంగిపోతివి
అతని సొగసుకు అలరిపోతివి
అతని అందం, అందం నీదీ
అలలూ అలలా కలసిపోయితివే!

ఓ వెన్నెలా చిన్నారి పడుచా
మీ కలియిక దేవులు మెచ్చారే!

(17) జలజల పోయే వాగు మధ్యను
శిలాతల్పం పవ్వళించీ
కలలుకంటూ నిదురపోతిని
నిదురపోయే నాపై వాలితివే!
ఓనా వెన్నె వన్నెల రాణీ
నిదురలో నన్ను కౌగిలి చేర్చితివే!

(18) నిదురపోయే నన్ను చూచీ
నాపై వాలిన నిన్ను చూచీ
గురువు "కూర్డే" చిత్రం లిఖయించె
ఓనా బ్రతుకు తెరువుల ప్రవిమలాంగీ
"ఎండిమియానని" చిత్రం పేరుంచే!

(19) చిత్రం చూచిన పెద్దలంతా
చిత్రమెంతో గొప్పదనిరీ
చిత్రం వ్రాసిన చిత్రకారుడు
ఎండిమియాన్ని చూచేనన్నారే
ఓనా నిత్య ప్రణయినీ
చూచిన సత్యం నీకే తెలుసునే!

*

అజంతాలోయలో బాపిరాజు.

చిత్రకారుడు:- ఆస్వాల్డ్ కూల్డ్రే

మన చెలిమి

నా సఖి మన చెలిమి
వేసటేనట భువికి
కాసంత ఉపకారి కాదంట మనుజునకు
నా సఖి! నా సఖి!

జీవిత విధానాలు
భావి కర్తవ్యాలు
ఎరుగ లేనే లేని
ఎదురుకోనే లేని
పాట లెందుకటంచు పదములేలా అంచు
పలుకుదురు భాషణాలు చిలుకుదురు దూషణాలు
నా సఖి మన చెలిమి
వేసటేనట భువికి!

ఝుమ్మను మధుర శ్రుతి
తుమ్మెదలు ఆడవా?
కొమ్మ కొమ్మకు తేలి
కోకిలలు పాడవా?
అవి పట్టివమ్మంట అర్ధరహితమ్మంట.

నా సఖీ మన చెలిమి
వేసలేనట భువికి!
కాసంత ఉపకారి
కాదంట మనుజునకు!

పుష్పగంధ వ్యాప్తి
పూర్ణ చంద్రుని దీప్తి
భుక్తినీయగలేని శక్తి హీనములంట
ఓ సఖీ మన ప్రేమ
వేసలేనట భువికి!

కలలు పాలిక్కియట
కళలు వ్యర్థములంట
కళలైన సాంఘిక రాజకీయార్థికా
చలిత భావోద్రిక్త సంకలితమ్మై యుండ
వలెనంట, మనుజప్రగతికి దారంట అవి!
ఓ సఖీ మన ప్రేమ
వేసలేనట భువికి!

ఖ్యాతికోన్నతి జేర్చు ఖ్యాతికోద్యములుండ
ఖ్యాతికోద్యమ మహాప్రజ్ఞార్ధి సమదర్శ
నస్థితికి మానసానంద బుద్ధ్యానంద
స్వస్థతయె మూలమ్ము భావోజ్వలము లవియె

ఓ సఖీ మన ప్రేమ
వేసటేనట భువికి!

ప్రకృతిలో సౌందర్య ప్రత్యక్షదృశ్యాలు
వికసితోత్తమకృషులు సకలకావ్యములు కళలు

పరమసృష్ట్యా విర్భవ రసస్వరూపములు
నరజాతి ప్రగతికవి ఆలంబనోద్దీప
నాధారములు విమల హృదయస్థితికి కార
ణాత్మికము లాప్తశక్తి ప్రఫుల్లములు
ఓ సఖీ మన ప్రేమ
ఆసాధ్య మీ భువికి!

అమలమౌ ఏదృశ్య
మమృతమౌ ఏఘటన
కాల్పనిక చిత్రమై శిల్ప విషయము కాదో!
అల్పభావము లెట్లు శిల్ప విషయములౌను
పాడితనము ఉన్నతలై
జడత సంపన్నతలై

ఓ సఖీ మన ప్రేమ
ఉత్తమోత్తమ చరిత్రకథవే!

భ్రాంతికాకర్షణాతీత సంకలనమే
భ్రామ్యమా తుచ్ఛేంద్రియాకర్షణాతీత

రీతియో, ఘటనయో
ప్రీతియో, ప్రేమయో
సౌందర్య రూపమ్ము సౌందర్య భావమ్ము!

సౌందర్య సంధాన సందర్శనోద్భవము
ఆనందమో దేవి! ఆనందమే శక్తి
ఆనందమే ప్రగతికై నరులకిడు రక్తి

ఓ సఖి మన ప్రేమ
అసాధ్య మీ భువికి
ఆనంద సౌందర్య
ప్రాణమే మనుజునకు!

*

సొగసు … వయసు

✽

ఆసొగసె నీ సోయగమె దేవీ
ఆవయసు నీ హొయలు కావే!
చిట్టిపాపగ నేను చిందులాడిన వయసు
నట్టింట నలుగురూ నన్ను ముద్దిడుసొగసు

ఆసొగసె నీ సోయగమె దేవీ
ఆవయసు నీ హొయలె కావే!

పుట్టుతూ కేరుమని పొంగిపోయిన వయసు
తొట్టిలో శిశువునై తొక్కులాడిన సొగసు

ఆసొగసె ఆహొయలె దేవీ
నీ సోయగము వయసు కావే!

చిలకపందిరి చూస్తు కిలకిలను నావయసు
కులుకుతూ రంగుబొమ్మల నాడు నాసొగసు

ఆసొగసె ఆహొయలె దేవీ
నీ సోయగము వయసు కావే!

"బాపన్న బంగారు బాలన్న" ఆ వయసు
పాటలకు నిదురలో పవ్వళించిన సొగసు
ఆసొగసె ఆహోయలె దేవీ
నీ సోయగము వయసు కావే!

మెళ్లోన పులిగోరు కాళ్ల గజ్జల వయసు
ఒళ్లు బంగరుతొనల ఒరుసుకొను నాసొగసు
ఆసొగసె ఆహోయలె దేవీ
నీ సోయగము వయసు కావే!

తప్పటడుగుల కులికి తలుపుదాటిన వయసు
కప్పురపు వాసనలు గంధమలదిన సొగసు
ఆసొగసె ఆహోయలె దేవీ!
నీ సోయగము వయసు కావే!

ఆనాడె నీకొరకు అన్వేషినగు వయసు
అందాల నెలపాప నడిగివేడిన సొగసు
ఆసొగసె ఆహోయలె దేవీ!
నీ సోయగము వయసు కావే!

*

వసంత పూర్ణిమ

*

ఒక దివ్యకుసుమమ్ము వికసించినది నేడు
నాడూ నేడూ రేపు
నవ పరిమళాలలము.

ఒక దివ్యనాదమ్ము కకుబంతముల చరించు
కోటి వీణల శ్రుతులు
మీటుతూ పాడుతూ.

ఒక దివ్యవర్ణమ్ము సకల శూన్యాలలమె
గంభీర చిత్రాలు
గా రూపమెత్తుతూ.

ఈ ఫాల్గుణ పవిత్ర పరమ శోభాపూర్ణి
మా రాత్రి నాదేవి
మంగళాకృతి వచ్చె!

నా ఎదుట నాదేవి నాకశికళే నిల్చె
నాకు నూతన శక్తి
నాకు నూతన శక్తి!

స్మృతులు

ఏనాటివో స్మృతులు
ఈనాడు నాగతులు
ప్రాణాధికను దేవి
ప్రత్యక్షమిడు శ్రుతులు .....ఏనా
లిఖియించు చిత్రాన
లేమ! వర్ణాలలమి
రేకలను కూర్పమను
సొకు లెట్టుల మరతు .....ఏనా
నా పాటలో తాను
నన తేనియల గొంతు
కలిసి పాడే తీరు
కలనైన మరతునా?.....ఏనా
వెన్నెలే తానాట
కన్ను మరిగిన తున్న
వెదకలే నన్ను నను
ఒదిగించు కెరుగనా .....ఏనా
ఇది నా కమవాస్య
ఈ కటికి చీకట్ల
ఎంత బాధను మనుట
ఏనాటి స్మృతులనుట .....ఏనా.

దేశిక

నాకు శిష్యవు దేవి నీవూ
ప్రణయ మూర్తి
నాకు దేశికవే! దేవి నీవూ!

కావ్యములు కవిత్వమున
కవియున రహస్యాలు
కళని గూఢార్థాలు
తెలుపుమని వేడితివి
నాకు శిష్యవు దేవి నీవూ!
ప్రణయ మూర్తి!
నాకు దేశికవే! దేవి నీవూ!

భావయున భావమున
వాగర్థ పరమగతి
వ్యంగ్యము అలంకారములు
అతి శబల వృత్తులన
రసమున రసానంద
రమ్య జీవిత పరమ

స్థితియన తెలుపుమని
చతురమతి కోరితివి
నాకు శిష్యవు దేవి నీవూ!
ప్రణయ మూర్తి!
నాకు దేశికవే! దేవి నీవూ!

విమల గాంధర్వమే
కమనీయములు శ్రుతులు
సప్త స్వరోద్భవము
దీప్త మేళస్థితి
మూర్ఛనలు రాగాలు
ప్రస్థార గమకాలు
విస్థారిత స్థాయి
గాంధర్వ కావ్యాకృతి
సౌందర్య రూపమని
దేవి నీరూపమే
భావాత్మమై వెలిగ
నాకు శిష్యవు దేవి నీవూ!
ప్రణయ మూర్తి!
నాకు దేశికవే! దేవి నీవూ!

*

ఇంతలో...

*

పదివారములుకాదా దేవీ!
ఇంతలో
మది విరుగు నిరసనా దేవీ!

హృదయాన కుమిలేటి
వ్యధ పోదు మంటలగు
కథగా మిగిలె ప్రేమ
కలలె ఇక నాకేమి!
పది వారములు.....

ఏనాటికీ కళలు
ఎన్నటికి నీ కలలు
సౌందర్య పూజ, ఆ
నంద హారతి నీకు
పది వారములు.....

శిల్ప దేవికి నీకు
చిత్ర విద్యను పూజ

నినుకొలుచు నా బ్రతుకు
నిలుపుదువె ఈ సిలుగు
పది వారములు.....

పాటకై నా హృదిని
పసిడి వల్లకి చేసి
మేళవించెడి తంత్రి
ఘల్లుమని తెంపుదువె!
పది వారములు.....

ఆశాపరిమళము ఆరిపోవగ నీకు
ఆశాంతముల నలము
ఆశయా శోక సుమ
మే శమించు శోకమున
పదివారములు కాదొ దేవీ!
ఇంతలో
మది విరుగు నిరసనా దేవీ!

*

శ్రీవ గంగోత్తరి

❀

శ్రీవ గంగోత్తరీ
పావనోద్భూత మం
దాకినీ స్వచ్ఛ మ
స్తోక సౌందర్యమై!
నీ విమల గాంధర్వ
మావిర్భవించినది

ఆనంద పరవశుడ
అల భగీరథుడనై

నిలువెల్ల పొంగితిని దేవీ!
కలుషరహితము జగము దేవీ!

అమృతకలశము గళము
అమల మధుధారగా

నీగాన మాధుర్య
మాగమించెను

ముల్లోకములు గాన
కల్లోలములు నిండ

అమృతాప్లావితతనూ
కమనీయ మూర్తినై

నిత్య విద్యా హృదయ
మృత్యుంజయుడ దేవి!

రాకేందు బింబాస్య
నీకంఠమే జ్యోత్స్న

కావుంజ మంజుల సు
రూపమై దివ్యమై

భవదీయ సంగీత
పరమ శోభాకాంతి

వేలలే ప్రసరించె
మూలాలు పులకించె

వసధి కలశాంబుధై
జనులెల్ల దేవులై

అబ్ర విగ్రహుడ శ
బ్ద బ్రహ్మనై నేను,

నిను పాడివికొంటినో దేవీ!
నీవు ప్రణవస్వరూపవే దేవీ!

ఖే చ రి

*

ఖేచరీ గంధర్వ బాలా!
భూచరుడ నన్వేషి నేనూ
గరుద్వయమునుముడిచి అస్మత్
గాన పూజాపీఠి వాసించూ!

పల్లవాధరి! మధు వసన్తపు
పల్లవిని నీ వాలపింపగ
ఝల్లుమని నా మొరడుహృదయం
వల్లరీ సంఫుల్లమయ్యేన్.

గ్రామములు మూర్ఛనలు మొరసెను
గతుల భేదాలెన్నొ మురిసెను
జతుల వర్ణాలన్ని సుడులై
మతుల పరవశతలను ముంచెన్.

స్థాయిత్రయములు అభినయమ్మాయె
కాలత్రికములు నృత్తమాడెను
తాలద్వా త్రిశన్మోహిని
తాండవించిందీ!

గళము పీడిన ఖరహారప్రియగా
వెలుగు తరగలు విరచుకొనిపడె

తళుకు తళుకని బ్రతుకు సర్వము
కళానిధి అయ్యెన్.

దేవి! నందనవన సుమాలను
నీవు మలచితి స్వర సుమాలిక

గ్రీవ భూషితదామ పరిమళ
భావపూరిత దేవమూర్తిగ

నేను నిలిచితినే!

*

జ్యోత్స్నా ద్యుతి

*

ఇన్నినాళ్లు ఎటదాగెనో
క్రొన్నలడలప్రోవు పాట
విన్నది విన్నట్టు వెదికి
వీనులలసిపోయె దేవి! ...ఇన్నినాళ్లు

వన్నెల విలసిల్లు పాట
వెన్నెల సుడితిరుగు పాట
అన్నుకొను పరిమళాలు
అలది కలచు తేనెపాట ...ఇన్నినాళ్లు

ఇన్ని యుగము లెటనున్నదో
మిన్నులాను మేటి పాట
తెలి వెలుగులు మలచుపాట
కలరాగము లలముపాట ...ఇన్నినాళ్లు

కల్పాలే కరగివచ్చె
కడపలన్ని బ్రతుకుచొచ్చె
కల్పతరువు మేన వెలిసె
కలశాంబుధి మదినిపొలసె...ఇన్నినాళ్లు

నేడే నా హృదయవనిని
నిలిచె నిత్య మధుమాసము
నేడే నా జీవితపథి
నిలిచె నిత్య జ్యోత్స్నాద్యుతి.

గానసుందరి

సారెలను సవరించి తంత్రుల
తీరుపుల మీటించి క్రొత్తగా
నేరుపులు పాటించి వయొలిన్
తాల్చితివి హృదయాన దేవీ!
గారములు శృంగారములు మధు
పూరములు విరితోరములు ఝుం
కారములు ఘుంకారములు సం
రావములు నయ్యెన్.
రాగములు సంఫుల్లమయ్యెను
రాగమొందెను తానవర్ణము
త్యాగబ్రహ్మమొ నాదబ్రహ్మో
తీగెలను స్పందించి వెడలెన్.
జీవమున అట్టడుగు భావము
చేయిపెట్టి కలచినట్లై
చీకు తలపుల క్షుద్రకాంతులు
చివ్వునా పైకెగసి వచ్చెన్.
గుండెలో ఎట్టన్ని రంగలు
మండిపోయెను ఆశయాశలు
ఎండిపోయెను మొండినై చెను
దుండగుడనైతిన్.

సత్తువంతా పోయి అందపు
మత్తులో పడిపోయి, హృదయము
ఎత్తు పల్లములోన వణికెను,
చిత్తమున వైరాశ్యమొదవెన్.

తీగెలను స్పందించు విల్లను
రాగ స్వరముల నాదు వేళ్లా
తూగిపోయే గీతికాతతి
దోగులాడెను దెసలు దెసలన్నీ!

కోయిలలు పాడేనొ వాగులు
లోయలో నృత్యాలు సలిపెనొ!
వేయి మలయానిలము లొకటై
వీచెనో శ్రుతులు శ్రుతులన్నీ!

కోటి పూవులు విరిసినట్లై
కోటి చంద్రిక లలమినట్లై
పాటలే ప్రసరించు బ్రతుకున
బ్రతుకు కదలక శిల్పమై నిలిచెన్.

ఏదియో అమృతాప్లావితమై
ఏదియో ఆనందలీలై
వేదనారహితంపు బ్రతుకై
రోదసీ పథమెల్ల నిండితి
హ్లాదమే విశ్వమై నిలిచెన్.

✽

గౌరీశంకర శృంగావిర్భవ

గౌరీశంకర శృంగా విర్భవ
గంగాధర మంజులతర హస్తా
స్పందిత డమరుక దివ్య నినాదము
సుందర వదనా నీ గాంధర్వము.

పంకేరుహ సంభవ సాధ్వీ రుచి
రాంక స్థిత వీణా ఖేలాన
స్మితపాణీ కంకణ నిక్వాణ
శ్రుతి సంశ్లేషిత గీతాసామ్యము
అతి మోహనరూపా నీగానము.

యమునాతటి పాటలి తరు నీడను
సుమనోరజ సేవన మృదు వదనుడు
అతసీసుమ సంకాశతనుడు పరి
వృత సీమంతవతీ వ్రజబాలుని
మందార ముకుళ మధురాధర చుం
బచ్ఛుభ వేణూ వేణూస్వన పరమాద్భుత
మందెను నీ సంగీతము దేవీ!

దీపావళి

*

దీపావళీ! విశ్వ
రూపావళీ! నిత్య
జ్యోత్స్నావళీ! వృక్ష
శోభావళీ! దేవి
నా లక్ష్మి నా వాణి,
నా శక్తి నా ప్రతిభయే!
దీపావళీ... !

దీపావళీ! ప్రణయ
ధూపావళీ! రాస
గంధావళీ! తోష
బంధావళీ! దేవి
నా బ్రతుకు నా చదువు
నా యత్న కార్యార్థమే!
దీపావళీ... !

దీపావళీ! వర్ణ
లేపావళీ! దివ్య
చిత్రావళీ! పరమ
శిల్పావళీ! దేవి

నా ప్రజ్ఞ నా దీక్ష
విన్యాస వైచిత్రియే !
దీపావళీ... !

దీపావళీ ! రాగ
వ్యాప్తావళీ ! గతుల
తాళావళీ ! కరణ
చారావళీ ! దేవి
నా నృత్య గీతాభి
నయ నృత్త వృత్తావళీ !
దీపావళీ... !

దీపావళీ ! రథ్య
దేవ్యావళీ ! మధ్య
శ్రుత్యావళీ ! మూర్తి
స్మృత్యావళీ ! దేవి
నా ఆశ ఆశయము
నా అవధి ఆనందమే...!
దీపావళీ... !

అసతోమా సద్గమయ
తమసోమా జ్యోతిర్గమయ
మృత్యోర్మా అమృతంగమయ.

— ✽ —